

## 2022-06-27 minnesanteckningar Näringslivsdialog

➤ **Anna Halvarsson, region JH välkomnar och presenterar agendan.**

➤ **De regionala perspektiven på nationella prognoser samt regional statistik** / Emma Persson Region JH

Emma fortsätter att fokusera på **regionala perspektiv på SCBs nationella prognoser för 2035** och visar bl.a hur vi kan använda prognosmaterial och vad som ”sticker ut”. Lyfte stort sk flyttnetto för befolkning med förgymnasial utbildning, men att det även finns en ökning för civilingenjörer.

Flyttnettominskning ses bl.a. för befolkning med barn- och fritidsutbildning men också socionomer.

Emma visar också hur siffrorna kan fördjupas för att visa att t.ex. invandring från utanför Sverige till länet innehåller en stor del av flyttnettot inom förgymnasial utbildning men också gymnasial, högskoleförberedande utbildning, läkare och ekonomer.

Det är intressant att ta med dessa siffror i analyser och strategier framåt bl.a. för MIUN och näringsliv och offentliga organisationer.

I diskussion- och frågestund lyfter Göran Danielsson att de lokala personer som deltar i transportbranschens egna utbildningar ofta bor kvar i länet och att det finns risk att missförstå siffrorna som att transportutbildning skulle ”kräva” att man lämnar länet. Han befarar att om det ser ut som att det ligger till så, blir det svårt att motivera länets politiker att satsa på att utbilda i länet, om de utbildade flyttar. Emma förtydligar att dessa siffror endast är en prognos för de som lämnar eller kommer till länet och säger inget om vilka som stannar kvar och håller med om att det är viktigt hur vi förstår siffrorna och hur vi använder dem. Tilläggsinformationen från branschen som berättar om att utbildade stannar kvar är en viktig del i helheten och behöver lyftas fram i en samlad analys.

Prognoser kring ”Förvärvsgrad” berättar matchningsgraden mellan utbildning och den typ av arbete som människor utför. I materialet sticker vissa delar ut bl.a. att matchningsgraden för eftergymnasialt datautbildade och civilingenjörer har en ganska låg matchningsgrad och detsamma rör naturbruks- och barn- och fritidsutbildning. Det är viktigt att dra slutsatser och använda underlaget .

Den regionala prognosen som ovanstående grundar sig i hittar vi här:

<https://www.regionjh.se/regionalutveckling/statistikochanalys.4.426892fc16b7676506ba bde.html>



offensivt. Detta skapar en positiv spiral, Trots svåra utmaningar ses en optimism i länet med härlig energi hos företagare, säger Nicklas. Företagen vågar göra investeringar inom olika näringar och branscher. Företagarbarometerns resultat hittas här:

<https://www.foretagarna.se/contentassets/b7e8842196fa4623a69923825e55b55a/smaforetagsbarometern-2022-jamtland.pdf>

### ➤ **Organisationer** (Viss frånvaro så här i begynnande semestertider)

**Arbetsförmedlingen, Ola Kereby** – ej närvarande denna gång

#### **MIUN, Ludde Edgren**

förutsättning gå högskoleutbildning – svar... professionsub- matchar bättre jobbar – olika typer – diskutera, aktuellt profilmråden för basanslag för forskning – ska in i maj 2023!!  
Nytt avtal m Region JH. Kompetensutveckling, kompetensförsörjning och forskning.  
Konkret tillsammans med Samling Näringsliv mfl. Vidare under hösten ett krafttag.

**Svenskt näringsliv, Ola Toftegaard** - ej närvarande denna gång

#### **Handelskammaren, Oliver Dogo**

Tackar för presentationerna och reflekterar över att även den prognos som rör den industritekniska kompetensen sticker ut och understryker att effekten är stor inom branschen, eftersom det är så få som utbildas En del i lösning är den pågående pilot med gymnasial lärlingsanställning, vilket har nämnts vid tidigare dialoger. Idag erbjuds 5 elever på industritekniska programmet detta erbjudande. Ytterligare 10 skulle kunna erbjudas praktik eftersom det finns intresse hos mottagande företagare. Det vore också angeläget med något motsvarande när det gäller tex elutbildning.

Det pågår en breddning av befintliga teknikcollege i länet. Den utvecklingen sker i dialog med huvudmännen i länet och breddningen kan omfatta såväl fler kommuner som fler branscher. Länet företag är intresserade av att ta emot elever och erbjuda handledning.

Oliver lyfter det riksdagsbeslut som fattades för ett par veckor sedan och som tydliggjord att huvudmännen behöver ta hänsyn till arbetsmarknadens behov i valet av vilka utbildningar som ska prioriteras.

Det går generellt bra för näringslivet i länet. Besöksnäringen upplever "all time high" både sommar och vinter. Industrin går bra. Det som oroar är bränslepriserna, särskilt för åkeriföretagen som redan går på knäna. Prisjustering behövs och har hög prioritering inte minst inför höstens val.

#### **Sveriges Åkeriföretag, Göran Danielsson**

Tackar för två mkt intressanta föredrag både vad gällre statistik från regionJH samt företagsbarometern från Företagarna.

Göran konstaterar att branschen börjar få gehör för kompetensbristen. Det finns nu fyra orter med transportutbildningar i länet samt även på andra sidan länsgränsen i Ånge.

Utmaningen är att upprätthålla kvalitet och bättra på ett skamfilat rykte när det gäller kvaliteten inom transportutbildningen.

Göran lyfter att fokus ligger på att bibehålla personal snarare än att pressa utbildningsaktörer att utbilda fler.

En utmaning är bland annat att hantera att antalet kvinnor ökar i branschen men att de tenderar att lämna branschen i 25-30-årsåldern. Sannolikt erbjuder inte branschen arbetsvillkor som möter kvinnornas behov.

Bränslepriserna har ökat över 70% sedan dec 2020 det är extrem prisutveckling. Även utrustning och tex släpvagnar rusar i pris samt är svårplanerade för leveranser. Till detta kommer likviditetsutmaningar bl.a. pga förändrade förskottsbetalningar samt utmaningar i att fullfölja avtal.

### **Samling Näringsliv, Jenny Grip**

Tackar för bra dragning samt lyfter och bekräftar de goda framtidsutsiktene som presenterats och förstärker det MIUN nämnde kring samverkan med Samling näringsliv kring utbildningar och starkare näringslivskoppling med fokus på att få utbildade kompetenser – bla i den nya ekonomiprogrammet - att bosätta sig och arbeta i Jämtlands län. Jenny konkretiserar orosmoment och de frågor som rör konsekvenserna när det gäller bränslepriser, inflation, kompetensförsörjning och inte minst utmaningarna när det gäller infrastruktur. Jenny lyfter olika delar i infrastrukturen och hur alla behöver utvecklas flyg, tåg (norra stambanan) och vägnätet. Inom dessa områden är utmaningarna många och olika tex vad händer med SAS, hur hanterar vi ”överpriser” på biljetter, hur kan vi stärka fler flyglinjer (BRA) för att minska sårbarhet och hur kan vi säkra att vi har ett län som kan ta emot gäster och inflyttare och etableringar? Då behövs bättre vägstandard, snabbare tågförbindelser och flyg till rimliga priser och med lämpliga avgångar.

**JHT, Teres Gärdin** - ej närvarande denna gång men skickar med nedanstående rapport:

Bokningsläget ser extremt bra ut i hela länet under hela sommaren. Många av evenemangen är tillbaka och bidrar starkt. Passar på att önska en fin sommar.

**Nyföretagarcentrum, Olle Martinell** - ej närvarande denna gång

### **Almi, Martin Hellström**

Känner igen bilden från Företagarnas dragning. Almis utlåning är bra. Jämtlands län är bland de bästa i landet. Det finns en utmaning för företagen i skiftet från privata till offentliga skulder.

**Företagarna, Joakim Sjöstedt** – se ovanstående anteckningar från längre dragning

### **LRF, Gabriella Persson Turdell ersätts av Annichen Kringstad**

Utmaningen för jordbrukarna i Jämtlands län kan inte ha undgått någon. Liksom för flera andra branscher så är bränslepriser och reservdelar en del i problematiken tillsammans med insatsvaror såsom konstgödning. Effekten av detta ses dock på sikt och inte nödvändigtvis i år.

I augusti/september vet vi mer om årets skörd och hur det slår redan nu.

Situationen för jordbruksbranschens företag ser olika ut beroende på produktionsform. Mjölkbönderna ser en god prisutveckling. För animalieproduktionen är förutsättningarna sämre.

### **IUC, Janita Palmqvist**

Orderböcker fulla med att få hem i vettig tid i vettiga priser. Behövs ta många obekväma samtal. Kommer att slå i det långa loppet. Utmn

**Regional Exportsamverkan, Anna Vallström** - ej närvarande men skickar med nedanstående rapportlänk:

<https://tillvaxtverket.se/statistik/regional-utveckling/regional-exportstatistik.html>

#### **➤ Kommuner (från Tillväxtchefmötet 21 juni) Linda Forss, RegionJH**

Kompetensförsörjningsutmaningen ligger högt på agendan i en helhet tillsammans med helhetsförutsättningar som boende och service. De ser en situation som på samma gång både driver och bromsar tillväxt. De konstaterar också att oberoende av "attraktiva" lägen så är skola och boende grundläggande krav. Etableringsfrågorna och boendefrågan hör ihop, inte minst med planfrågorna.

#### **➤ Länsstyrelsen** - ej närvarande denna gång

men Anna Halvarsson lyfter att Region JH och Länsstyrelsen gjort ett avtal för tät och nära samverkan och strategisk dialog för länets utveckling och i att bl.a. säkerställa näringslivets förutsättningar.

#### **➤ Region JH:**

**Information från Hälso- och sjukvården bl.a beslut om stabsläge,, Anna Fremner .**

Regionen ser en ökad smittspridning och har valt att gå upp i stabsläge. Inneliggande början av veckan var 1 patient medan det var 5 patienter i slutet av veckan. Smittökningen märks bland personal, eftersom det är de som testar sig regelbundet. Ökningen är inte dramatisk men i praktiken innebär detta att patienter på nytt kommer att mötas av personal med munskydd.

Vårdplatser finns precis så att vi klarar situationen just nu.

Anna tackar för bra dragningar. Även vården delar bilden av utmaningar att bemanna och hitta kompetens. Både kommunerna samt privata vårdgivare är konkurrenter.

Regionens hälso- och sjukvård kommer att vara verksamma under Storsjöyran för att hjälpa besökare med mindre åkommor på plats. Värmen – om den fortsätter – kan förväntas bli ett problem och insatser för att möta vätskebehov kan behöva mötas.

### **Information från Regional utveckling**

*Ta kontakt för tidig dialog kring regional medfinansiering för ERUF-stöd - Juliana Gardahl Wettersten välkomnar aktörer som funderar på att söka regional medfinansiering för planerade ERUF-utlysning att ta tidig kontakt med region JH för fördialog. Gärna NU! Regionen öppnar sin utlysning redan 15 augusti för att möjliggöra ”förarbete” inför att ERUF-utlysningen öppnar. Kontakt: [juliana.g.wettersten@regionjh.se](mailto:juliana.g.wettersten@regionjh.se) Eller direkt på websidan: <https://www.regionjh.se/regionalutveckling/foretagsochprojektstod.4.441565241545cc19e9f259.html>*

*Brexitutlysningen möjliggör för företag som verkat/verkar i Storbritannien och som behöver utveckla verksamhet på nya marknader och/eller ta ökade kostnader få kostnadsersättning mm som till följd av de förändringar som det innebär med tex märkningar. ESF-förmedlar bidraget som är 100% och inte kräver medfinansiering. Det kan ges för retroaktiva kostnader. Presentation av Linda Forss, [linda.forss@regionjh.se](mailto:linda.forss@regionjh.se) Mer info om stödet på <https://www.esf.se/vara-fonder/brexitjusteringsreserven-bar/>*

*Testresenärer sökes hos arbetsgivare och företag i länet. Oh inte bara det. I konceptet ingår kunskapsbyggande, dubbdäck, prova-på-elfordonsdagar och friskvårdssatsningar. För den som vill! Det vill tex Trangia, Länsstyrelsen mfl. Och bilhandlarna i länet har stöttat med provbilar i ett fint samarbete. Katarina Ryckenberg presenterade erbjudandet som handlar om att stärka näringslivet samtidigt som fossila koldioxidutsläpp stärks. Kontakt [testresenar@regionjh.se](mailto:testresenar@regionjh.se) [www.regionjh.se/testres](http://www.regionjh.se/testres)*

[katarina.ryckenberg@regionjh.se](mailto:katarina.ryckenberg@regionjh.se)

### **➤ Anna Halvarsson, region JH tackade de 76 inloggade deltagarna för ”terminen” med Näringslivsdialogen**

Välkomnar tillbaka till ”höstterminen” som drar igång igen 22 augusti. Om vi inte upptäcker att vi behöver träffas innan...

Synpunkter på hur vi kan göra Näringslivsdialogen ännu mer relevant, angelägen och tillgänglig till form och innehåll tas gärna emot: [anna.halvarsson@regionjh.se](mailto:anna.halvarsson@regionjh.se) eller [linda.forss@regionjh.se](mailto:linda.forss@regionjh.se)